297/2021 Sb.
Zákon

ze dne 22. července 2021

O poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů

Vyhlášeno dne 13. srpna 2021, datum poslední novelizace 13. srpna 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem

§ 1

Předmět zákona

Tento zákon upravuje podmínky poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a stanoví některé podrobnosti řízení o poskytnutí této částky a některé úkoly Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“).

§ 2

Oprávněné osoby

Oprávněnou osobou je fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 (dále jen „rozhodné období“) ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.

§ 3

Sterilizace v rozporu s právem

(1) Sterilizací v rozporu s právem se pro účely tohoto zákona rozumí zdravotní výkon zabraňující plodnosti, k jehož

provedení oprávněná osoba neudělila souhlas, nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.

(2) Porušením právních předpisů a okolnostmi podle odstavce 1 se rozumí zejména působení na oprávněnou osobou v podobě jakéhokoli nátlaku, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti podrobila, jakož i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.

(3) Má se za to, že podmínky podle odstavce 1 jsou splněny, pokud v souvislosti s provedením zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti byla oprávněné osobě poskytnuta dávka podle předpisů o sociálním zabezpečení, jejíž poskytnutí bylo vázáno na podstoupení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti[1]).

§ 4

Jednorázová peněžní částka

(1) Oprávněná osoba má nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky ve výši 300 000 Kč (dále jen „nárok“).

(2) Nárok je třeba uplatnit u ministerstva nejpozději do pěti let od účinnosti tohoto zákona, jinak zaniká.

(3) Přiznání nároku nevylučuje uplatnění práv příslušejících oprávněné osobě z důvodu zásahu do integrity podle obecných předpisů občanského práva. Přiznaný nárok se na případnou náhradu škody či přiměřené zadostiučinění započte.

Řízení o nároku

§ 5

(1) O přiznání nároku rozhoduje ministerstvo.

(2) Na řízení o přiznání nároku se použije správní řád, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) V řízení podle tohoto zákona činí lhůta pro vydání rozhodnutí nejdéle 60 dnů.

§ 6

(1) Žádost o přiznání nároku musí kromě obecných náležitostí obsahovat

a) vylíčení rozhodných skutečností případu, zejména označení zdravotnického zařízení, v němž ke zdravotnímu

výkonu zabraňujícímu plodnosti došlo, datum, kdy byl tento zdravotní výkon proveden, a vylíčení okolností, za nichž k tomuto zdravotnímu výkonu došlo,

b) značení listin a jiných důkazních prostředků, jichž se oprávněná osoba na podporu svého práva dovolává,

c) bankovní účet, na který má ministerstvo poukázat přiznanou peněžní částku.

(2) Státní orgány, jakož i právnické a fyzické osoby jsou povinny na výzvu ministerstva poskytnout nezbytnou součinnost potřebnou ke zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností, zejména předložit listiny či jiné důkazní prostředky. Výzva má formu usnesení, které se doručuje pouze státnímu orgánu nebo osobám, které jsou povinny poskytnout součinnost.

§ 7

(1) Osoby oprávněné k provádění úkonů správního orgánu v řízení[2]) jsou při výkonu působnosti podle tohoto zákona oprávněny v rozsahu nezbytném pro splnění účelu tohoto zákona nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené o oprávněných osobách a činit si z ní výpisy či kopie.

(2) Osoba, která vede zdravotnickou dokumentaci o oprávněné osobě, je povinna ji zaslat ministerstvu do 15 dnů ode dne doručení písemné žádosti. Po dobu běhu lhůty pro předložení zdravotnické dokumentace lhůta pro vydání rozhodnutí neběží.

§ 8

V případě přiznání nároku provede ministerstvo jeho výplatu do 30 dnů od právní moci rozhodnutí o přiznání nároku.

§ 9

Soudní přezkum

(1) Proti rozhodnutí ministra zdravotnictví o rozkladu lze podat žalobu ve správním soudnictví.

(2) Oprávněná osoba může být v řízení o žalobě zastoupena též právnickou osobou, jejíž zisk se nerozděluje a k jejímž činnostem uvedeným v zakladatelském právním jednání patří ochrana lidských práv a základních svobod a poskytování právní pomoci v souvislosti s touto ochranou; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie[3]).

§ 10

Po dobu 10 let od účinnosti tohoto zákona neběží v případě dokumentů, jejichž obsah by mohl být významný k

prokázání nároku oprávněných osob podle tohoto zákona, skartační lhůty podle právních předpisů o archivnictví. Po stejnou dobu nelze rovněž vyřadit a zničit zdravotnickou dokumentaci obsahující záznamy vztahující se k provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti v období uvedeném v § 2.

§ 11

Ministerstvo je oprávněno zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro plnění jeho úkolů podle tohoto zákona.

§ 12

(1) Pro výkon působnosti podle tohoto zákona je ministerstvo oprávněno ze základního registru obyvatel využívat tyto referenční údaje:

a) příjmení,

b) jméno, popřípadě jména,

c) adresa místa pobytu,

d) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

(2) Pro výkon působnosti podle tohoto zákona je ministerstvo oprávněno z informačního systému evidence obyvatel využívat tyto údaje:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

b) datum narození,

c) místo a okres narození, v případě narození v cizině místo a stát,

d) adresa místa trvalého pobytu, včetně předchozích adres místa trvalého pobytu, případně též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu,

e) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,

f) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,

g) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(3) Pro výkon působnosti podle tohoto zákona je ministerstvo oprávněno z informačního systému cizinců využívat tyto údaje:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení,

b) datum narození,

c) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se cizinec narodil na území České republiky, místo a okres narození,

d) druh a adresa místa pobytu na území České republiky,

e) zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům,

f) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,

g) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil.

(4) Z údajů podle odstavců 1 až 3 lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu. Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z informačního systému evidence obyvatel nebo informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o soudních poplatcích

§ 13

V § 11 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 271/1992 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 255/2000 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 72/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 167/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 335/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 161/2016 Sb., zákona č. 368/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 182/2018 Sb. a zákona č. 527/2020 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno o), které zní:

„o) žalob o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o daních z příjmů

§ 14

V § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb. zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 386/2020 Sb. a zákona č. 588/2020 Sb., se za bod 4 doplňuje bod 5, který zní:

„5. jednorázové peněžní částky vyplacené státem osobě sterilizované v rozporu s právem,“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o životním a existenčním minimu

§ 15

V § 7 odst. 2 písm. h) bodu 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 85/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 540/2020 Sb. a zákona č. 588/2020 Sb., se slova „a finančních prostředků na odstranění následků živelní pohromy“ nahrazují slovy „ , finančních prostředků na odstranění následků živelní pohromy a jednorázové peněžní částky vyplacené státem osobě sterilizované v rozporu s právem“.

ČÁST PÁTÁ

Účinnost

§ 16

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022, s výjimkou ustanovení § 10, které nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Vondráček v. r.
Zeman v. r.
Babiš v. r.

[1]) Například § 35 vyhlášky ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 152/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

[2]) § 15 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[3]) § 5 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.